

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

The Role of School Administrators in Promoting Active Learning Management
Based on Teachers' Perceptions in Basic Education Institutions under
Surin Primary Educational Service Area Office 1

นงลักษณ์ พันธุ์วิไล¹, สุพจน์ แสงเงิน², สุภาพ วิเศษศรี³

ปิ่นปิ่น นฤนาทบุญทรัพย์⁴ และ ชยสร สมบุญมาก⁵

Nonglak Panwilai¹, Supod Sangngern², Suparp Wisetsri³

Pinpinut Narunakboonsup⁴, and Chayasara Somboonmak⁵

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, คณะศิลปศาสตร์ สถาบันราชภัฏ

Master of Education (Educational Administration) Faculty of Liberal Arts, Rajapark Institute, Thailand

E-mail: nonglak.panwilai@gmail.com

Received April 18, 2024; Revised May 18, 2024; Accepted May 26, 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครู และรวบรวมข้อเสนอแนะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น .972 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเอฟ กรณิพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทำการทดสอบรายคู่โดยวิธีการ LSD ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครู พบว่า จำแนกตามวิทยฐานะ โดยรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ยกเว้นด้านที่ 4 ไม่พบความแตกต่าง จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า โดยรวมและรายด้าน ไม่ต่างกัน และ 3)

ข้อเสนอแนะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ควรกำหนดโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สนับสนุนงบประมาณในการจัดหาสื่อ พัฒนาครูและบุคลากร นิเทศ กำกับ ติดตามแบบกัลยาณมิตร และส่งเสริมการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง

คำสำคัญ: บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา; การจัดการเรียนรู้เชิงรุก; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

Abstract

The objectives were to study, compare, and collect recommendations on the role of school administrators in promoting active learning management based on teachers' perceptions in Basic Education Institutions under Surin Primary Educational Service Area Office 1. The instrument used for data collection was a 5-level estimation scale questionnaire with a confidence value equivalent to 0.972. The statistics used for the data analysis were percentage, mean, standard deviation, and the hypothesis test using the F-test and LSD. The results were as follows: 1) The role of school administrators in promoting active learning management based on teachers' perceptions in Basic Education Institutions under Surin Primary Educational Service Area Office 1, overall is at the highest level. 2) The comparison of the role of school administrators in promoting active learning management based on teachers' perceptions classified by Knowledge Worker Positions, overall. When considering individual aspects, it was found that there was a statistically significant difference at the .05 level in all aspects. Only the fourth aspect is not different. When considering work experience, it was found that overall and individual aspects were not different. 3) The recommendations on the role of school administrators in promoting active learning management are put forward. School administrators should make plans to promote active learning management, support the budget to provide media equipment, facilities, and teacher development, supervise and track the friendly learning model, and encourage the measurement and evaluation according to the authentic assessment.

Keywords: role of school administrators; active learning; Surin primary educational service area office 1

บทนำ

จากการศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 และผลการพัฒนาการศึกษาในช่วงปี 2552 – 2559 พบว่า ปัญหาด้านการศึกษายังมีอีกหลายด้านที่ต้องได้รับการพัฒนา เช่น ปัญหาการจัดการศึกษายังขาดคุณภาพและมาตรฐานในทุกระดับ ปัญหาเกิดขึ้นเป็นผลจากระบบการศึกษาของประเทศที่ยังไม่สามารถเตรียมและพัฒนาคนในแต่ละช่วงวัยให้มีทักษะและคุณลักษณะที่พร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจและสังคม และเป็นปัญหาที่เชื่อมโยงกับระบบหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล มาตรฐานสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูตามมาตรฐานวิชาชีพ และระบบการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ เพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ทักษะการดำรงชีวิต รวมถึงการสร้างลักษณะนิสัยและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ปัญหาเหล่านี้เกิดจากข้อจำกัดเรื่องหลักสูตรและระบบการเรียนการสอน ที่เน้นการสอนเนื้อหาสาระและความจำมากกว่าการพัฒนาทักษะและสมรรถนะ ส่งผลให้ผู้เรียนขาดความคิดสร้างสรรค์ (Office of the Education Council, 2017) และกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ขับเคลื่อนการนำกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาเป็นกรอบวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ นำไปสู่การพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายส่งเสริม สนับสนุน การนิเทศเรื่องการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สู่การจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ชี้แจง ช่วยวางแผนพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการและการเรียนการสอนให้บรรลุตามเป้าหมาย (Office of the Basic Education Commission, 2019)

ในปีการศึกษา 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ได้ขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา Active Learning โดยได้กำหนดกลยุทธ์ในการยกระดับคุณภาพการศึกษา ให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงและนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ได้ฝึกทักษะการคิดในระดับสูง เกิดทักษะการเรียนรู้และทักษะการดำรงชีวิตอย่างถาวร (Surin Primary Educational Service Area Office 1, 2023) โครงการดังกล่าวผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างมาก เป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้ถ่ายทอดนโยบายในการพัฒนาการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ และเป็นกลไกสำคัญที่จะดำเนินการและผลักดันให้การจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทในฐานะนักบริหาร และบทบาทในฐานะผู้นำในการบริหารงานการศึกษา โดยการมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ประสบผลสำเร็จ (Office of the Basic Education Commission, 2019) ซึ่ง อธิกร ทาแกง (Thakaeng, 2021) ได้ศึกษาบทบาทการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชิงราย จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุดและประสบการณ์การทำงาน พบว่า

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่า ความคิดเห็นของเพศชายและเพศหญิง ความแตกต่างของอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวมมีความแตกต่างกัน และวุฒิการศึกษาแตกต่างกันความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

บทความวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูและการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพให้เป็นไปตามเป้าหมายของแผนการจัดการศึกษาชาติและนโยบายการศึกษาของรัฐ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยเล็งเห็นว่าผลการวิจัยนี้ จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความพร้อมทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรม และมีความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ตามการรับรู้ของครู จำแนกตามวิทยฐานะ และประสบการณ์การทำงาน
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน และรวบรวมข้อเสนอแนะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

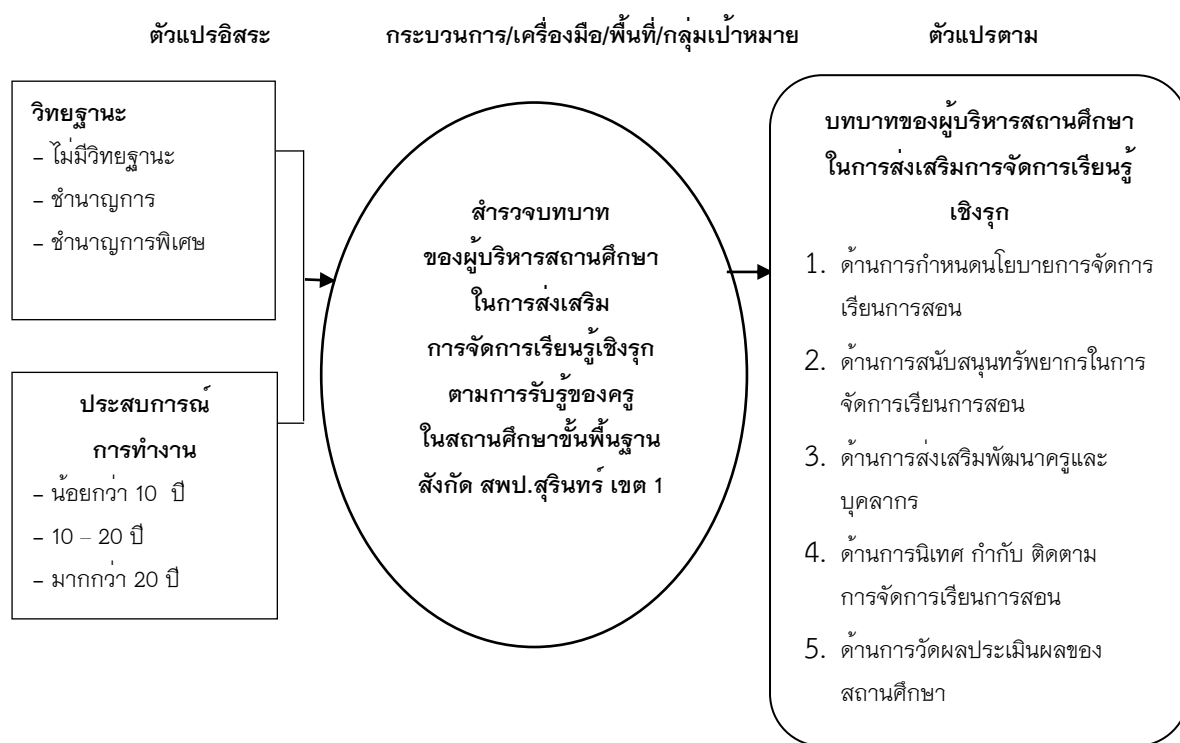
1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ถ่ายทอดนโยบายในการพัฒนาการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ และเป็นกลไกสำคัญที่จะดำเนินการและผลักดันให้การจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ (Office of the Basic Education Commission, 2019) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อังจิมา คงโอ (Kong-o, 2017) ที่ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ระดับการจัดการศึกษาที่ปฏิบัติการสอน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอาทิตยา จันมะโน (Janmano, 2020) ที่ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ทำงาน ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของครูโดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก ดังนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามวิทยฐานะ และประสบการณ์การทำงาน จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการสนับสนุนทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร 4) ด้านการนิเทศกำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอน และ 5) ด้านการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา

2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก สร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ ทำหน้าที่เป็นโค้ชและพี่เลี้ยง แสวงหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความหมาย ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเองใช้สติปัญญา คิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ 21 มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย (Office of the Basic Education Commission, 2019)

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ตามแนวคิดของผู้วิจัยหลายท่าน แล้วนำมาสังเคราะห์สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ประชากร คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 291 โรงเรียน จำนวน 2,724 คน (Surin Primary Educational Service Area Office 1. 2023)

ตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มตัวอย่างโรงเรียน ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ปีการศึกษา 2566 กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหาตัวอย่างของเครจซ์และมอร์แกน และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่มได้ตัวอย่าง ได้ขนาดตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 165 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 73 โรง โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 89 โรง และโรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ จำนวน 3 โรง

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มตัวอย่างครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จาก 165 โรงเรียน มีจำนวนครูทั้งสิ้น 1,614 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหาตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่มตัวอย่าง ทั้งสิ้นจำนวน 310 คน ประกอบด้วย ครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 59 คน ครูผู้สอนโรงเรียนขนาดกลางจำนวน 212 คน และครูผู้สอนโรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ จำนวน 39 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ วิทยฐานะ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อแบ่งออกเป็น ประกอบด้วย 5 ด้าน และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .972

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ 1) หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) 2) หาค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ ดังนี้

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ 1) ร้อยละ (Percentage) 2) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ ความแปรปรวนแบบทางเดียว (F-test แบบ One way ANOVA) กรณีพบความแตกต่าง จะเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีการ LSD (Least – Significant Different)

ผลการวิจัย

- 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการรับรู้		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอน	4.53	.51	มากที่สุด
2. ด้านการสนับสนุนทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอน	4.45	.66	มาก
3. ด้านการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร	4.52	.51	มากที่สุด
4. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอน	4.63	.58	มากที่สุด
5. ด้านการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา	4.53	.53	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.53	.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.53$, S.D.=.52) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านที่ 4 การนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x}=4.63$, S.D.=.58) รองลงมาคือ ด้านที่ 1 การกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอน และด้านที่ 5 การวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา ($\bar{x}=4.53$, S.D.=.53) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านที่ 2 การสนับสนุนทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x}=4.45$, S.D.=.66)

2) ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครู พบว่า จำแนกตามวิทยฐานะโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ยกเว้นด้านที่ 4 ไม่พบความแตกต่าง จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าโดยรวมและรายด้าน ไม่ต่างกัน

2.1 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 รายด้าน จำแนกตามวิทยฐานะ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 รายด้าน จำแนกตามวิทยฐานะ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

บทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ไม่มี วิทยฐานะ		วิทยฐานะ ชำนาญการ		วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ		โดยรวม	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1. ด้านการกำหนดนโยบาย การจัดการเรียนการสอน	4.62	.47	4.48	.47	4.42	.57	4.53	.51
2. ด้านการสนับสนุนทรัพยากร ในการจัดการเรียนการสอน	4.56	.72	4.33	.59	4.36	.55	4.45	.66
3. ด้านการส่งเสริมพัฒนาครู และบุคลากร	4.58	.46	4.37	.55	4.51	.54	4.52	.51
4. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการเรียนการสอน	4.73	.40	4.42	.56	4.61	.70	4.63	.58
5. ด้านการวัดผลประเมินผล ของสถานศึกษา	4.62	.50	4.51	.49	4.41	.59	4.53	.53
ค่าเฉลี่ย	4.62	.53	4.42	.46	4.46	.54	4.53	.52

จากตารางที่ 2 พบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.53$, S.D.=.52) เมื่อพิจารณาตามวิทยฐานะ พบว่าไม่มีวิทยฐานะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.62$, S.D.=.53) รองลงมา คือวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ($\bar{x}=4.46$, S.D.=.54) และวิทยฐานะชำนาญการ ($\bar{x}=4.42$, S.D.=.46) ตามลำดับ

2.2 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 รายด้าน ด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

บทบาท ของผู้บริหารสถานศึกษา	น้อยกว่า 10 ปี		10 – 20 ปี		มากกว่า 20 ปี		โดยรวม		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการกำหนดนโยบาย การจัดการเรียนการสอน	4.58	.49	4.50	.43	4.43	.61	4.53	.51	มากที่สุด
2. ด้านการสนับสนุนทรัพยากร ในการจัดการเรียนการสอน	4.50	.70	4.39	.57	4.39	.60	4.45	.66	มาก
3. ด้านการส่งเสริมพัฒนาครู และบุคลากร	4.52	.48	4.53	.52	4.53	.57	4.52	.51	มากที่สุด
4. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการเรียนการสอน	4.65	.34	4.61	.37	4.61	.47	4.63	.58	มากที่สุด
5. ด้านการวัดผลประเมินผล ของสถานศึกษา	4.55	.51	4.55	.51	4.46	.62	4.53	.53	มากที่สุด
รวม	4.56	.53	4.52	.41	4.48	.61	4.53	.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$, S.D.=.52) เมื่อพิจารณาจำแนกตามประสบการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม น้อยกว่า 10 ปี มีการรับรู้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56$, S.D.=.53) ประสบการณ์การทำงาน 10 – 20 ปี มีการรับรู้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$, S.D.=.41) ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี มีการรับรู้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$, S.D.=.61)

2.3 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 รายด้านจำแนกตามวิทยฐานะของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 รายด้านจำแนกตามวิทยฐานะของผู้ตอบแบบสอบถาม

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	Sig
1. ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2.376	2	1.188	4.648*	.01
	ภายในกลุ่ม	78.472	307	.256		
	รวม	80.848	309			
2. ด้านการสนับสนุนทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3.408	2	1.704	3.972*	.02
	ภายในกลุ่ม	131.727	307	.429		
	รวม	135.135	309			
3. ด้านการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	1.893	2	.946	3.681*	.02
	ภายในกลุ่ม	78.920	307	.257		
	รวม	80.813	309			
4. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	4.414	2	2.207	1.567	.21
	ภายในกลุ่ม	432.344	307	1.408		
	รวม	436.758	309			
5. ด้านการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2.550	2	1.275	4.493*	.01
	ภายในกลุ่ม	87.097	307	.284		
	รวม	89.647	309			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.396	2	1.198	4.386*	.01
	ภายในกลุ่ม	83.856	307	.273		
	รวม	86.252	309			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามวิทยฐานะของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้นด้านที่ 4 ไม่พบความแตกต่าง เมื่อมีความแตกต่างจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD

ข้อเสนอแนะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สนับสนุนงบประมาณในการจัดหาสื่อ อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก พัฒนาครูและบุคลากร มีการนิเทศ กำกับ ติดตามแบบกัลยาณมิตร และส่งเสริมให้มีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง

อภิปรายผลการวิจัย

1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ขับเคลื่อนการนำกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มาเป็นกรอบวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายส่งเสริม สนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้จัดการเรียนการสอน ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ชี้แจง ช่วยวางแผนพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการและการเรียนการสอนให้บรรลุตามเป้าหมาย (Office of the Basic Education Commission, 2019) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 มีจุดเน้นในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก มีการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดสมรรถนะกับผู้เรียนทุกระดับ (Surin Primary Educational Service Area Office 1, 2023)

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านที่ 4 การนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านที่ 1 การกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอนและด้านที่ 5 การวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านที่ 2 การสนับสนุนทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของ อังจิมา คงโอ (Kong-o, 2017) ที่ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ระดับการจัดการศึกษาที่ปฏิบัติการสอน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอาทิตยา จันมะโน (Janmano, 2020) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ทำงาน พบว่า ความคิดเห็นของครู โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านบทบาทในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลในระดับสูงมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนบทบาทในการสนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สอดคล้องกับ ปาณิสรา โชคเคนทร์ (Chokkananate, 2020) ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามความคิดเห็นของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สุริพร แก้วโพธิ์ (Kaewpo, 2018) ที่ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการ

ส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก ซึ่งพบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ธนุ คงสมปราชญ์ (Kongsomprach, 2017) ที่ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียน ในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ กฤษณา ขันตา (Kunta, 2015) ที่ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ธิติรัตน์ มาตรฐาน (Mathsathit, 2016) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูในสถานศึกษาอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ตามการรับรู้ของครู จำแนกตามวิทยฐานะ และประสบการณ์ทำงาน เป็นดังนี้

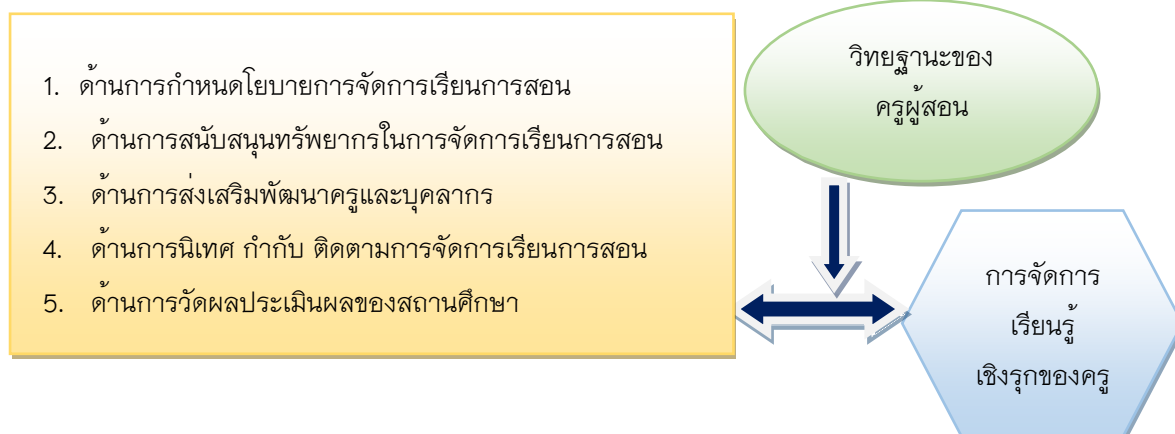
2.1 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามวิทยฐานะของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แตกต่างกันทุกด้าน ยกเว้นด้านที่ 4 การนิเทศกำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอน ไม่พบความแตกต่าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อธิกร ทาแกง (Thakaeng, 2021) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุดและประสบการณ์การทำงาน พบว่า ความคิดเห็นของเพศชายและเพศหญิง ความแตกต่างของอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวมมีความแตกต่างกัน และวุฒิการศึกษาแตกต่างกันความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และอาทิตย์ จันมะโน (Janmano, 2020) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในด้านบทบาทในการสนับสนุนสิ่งแวดล้อมความสะดวก ด้านบทบาทในการสนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน และด้านบทบาทในการ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผล บทบาท การบริหารงานบุคคล มีความแตกต่างกัน ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

2.2 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน ตามประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมและรายด้าน ไม่ต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ความคิดเห็นหรือการรับรู้ หรือความรู้สึกพึงพอใจ ของแต่ละบุคคล ซึ่งอาจจะขึ้นอยู่กับตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งที่อาจเหมือนกัน ดังนั้น ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน มีการรับรู้ต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อังจิมา คงโอ (Kong-o, 2017) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร พบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจพร สุคนธร (Sukontorn, 2022) ได้ศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน ส่วนครูที่สังกัดในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3) ข้อเสนอแนะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สนับสนุนงบประมาณในการจัดหาสื่อ อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก พัฒนาครูและบุคลากร มีการนิเทศ กำกับ ติดตามแบบ กลยณมิตรและส่งเสริมให้มีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้ถ่ายทอดนโยบายในการพัฒนาการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ และเป็นกลไกสำคัญที่จะดำเนินการและผลักดันให้การจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ (Office of the Basic Education Commission, 2019) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนัญญา คุณสุข (Khunsook, 2023) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี พบว่า การจัดการเรียนเชิงรุก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการเรียนรู้เน้นลงมือปฏิบัติ ด้านการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ด้านการมีทักษะการคิด แก้ปัญหาและการนำไปประยุกต์ใช้ และด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับสูงมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยาภรณ์ พูลชัย (Punchai, 2022) ที่ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย อันดับแรก คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาพที่ 1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครู
ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

สรุป

การศึกษายกย่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครู ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 พบว่า ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอน ด้านการสนับสนุนทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สามารถส่งผลให้ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านที่ 2 การสนับสนุน

ทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสรรงบประมาณส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผนร่วมกับกลุ่มบริหารวิชาการ เพื่อปรับโครงสร้าง เวลาเรียนให้เหมาะสมกับการเรียนรู้เชิงรุก

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมครูเพื่อพัฒนาทักษะและเทคนิคในการจัดการเรียนรู้เชิง รุก

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรเยี่ยมห้องเรียน และนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้เชิงรุกของครูอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูวัดผลประเมินผลก่อนจัดกิจกรรมระหว่างการจัด กิจกรรม และหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก ตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารอื่น

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสอดคล้องกับงานวิจัยของของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

References

- Chokkananate, P. (2020). *the roles of school administrators in the development of student achievement according the opinions of the subject area head teachers in the schools under the secondary educational service area office 3 in Phranakhon Si Ayutthaya*[Master's Thesis, Ayutthaya Rajabhat University].
- Janmano, A. (2020). *A study of the role of school administrators in promote active learning management Chaing Rai primary educational service area office 3*[Independent Study, University of Phayao].
- Kaewpo, S. (2018). *Roles of administrators in promoting student-centered learning process management in vocational education schools, Nakhon Nayok Province*[Master's Thesis, Rajamangala University of Technology ThanyaburiUniversity].
- Khunsook, T. (2023). *Academic administrations affecting the management of active learning in secondary schools in Chanthaburi Province*[Master's Thesis, Rambhai Barni Rajabhat University].

- Kong-o, A. (2017). *Roles of school administrators to enhance learning management of teachers in the schools under the jurisdiction of Yannawa district office, Bangkok metropolitan administration*[Independent Study, University of Phayao].
- Kongsomprach, T. (2023). *The role of school Administrators to promote academic affairs of school in Banglamung district under the Chonburi Educational Service Office Area 3*[Master's Thesis, Burapha University].
- Kunta, K. (2015). *The role of educational institution administrators in academic administration in secondary education institutions Suphanburi Province under the secondary educational service area office 9*[Master's Thesis, Kanchanaburi Rajabhat University].
- Mathsathit, T. (2016). *The school administrators' roles in the promotion of English learning management in Ko Samui district under Surat Thani primary educational service area 1* [Master's Thesis, Suratthani Rajabhat University].
- Office of the Basic Education Commission. (2019). *Supervision guidelines to develop and promote active learning according to the policy of reducing class time Increase time to know*. The Agricultural Cooperative Federation of Thailand., Limited.
- Office of the Basic Education Commission. (2019). *Basic education commission operations manual under the office of the basic education commission 2019*. Matchpoint.
- Office of the Education Council. (2017). *National education plan 2017–2036 Surin primary educational service area office 1, (2023). action plan for fiscal year 2023*. Surin Primary Educational Service Area Office 1.
- Punchai, P. (2022). *The role of school administrators in promoting student-centered instructional management based on the opinions of teachers under Chanthaburi primary educational service area office*[Master's Thesis, Rambhai Barni Rajabhat University].
- Sukontorn, B. (2022). *Roles of school administrators on promoting online instruction at schools under the Bangkok secondary educational service area office 2*[Master's Thesis, Krirk University].
- Surin Primary Educational Service Area Office 1. (2023). *Guide to developing proactive learning management to raise academic achievement in the academic fiscal year 2023*. Surin Primary Educational Service Area Office 1.
- Thakaeng, A. (2021). *A study of supervisory roles to promote proactive learning management of school administrators under the office of the secondary educational service area Chaing Rai office*[Master's Thesis, University of Phayao].